

Máris öregszik a fiatal község? A népfront és a közügyek

Sövényháza csak most kezd zárt településsé alakulni, hogy valóban a község elnevezés rájárja emelkedjék. A tanyavilágból évről évre mind többen költöznek be, új házak sorakoznak egymás mellé. A Kistelek és Vidéke Földművelésügyi Minisztérium az a gondja, hogy a sövényházi korszerűtlen vegyesboltot — ahol még most is egy fedél alatt árusítják az élelmiszert a petróleummal és más „szagosító” vegyi anyagokkal — a falut megillető üzletre alakítsa át. Hasonló sorsra ítélték az italboltot, az úgynevezett késdobáló csárdát is. Az öregeknek már nem jó a régi életforma, hát még a fiataloknak, akik a faluban akarnak dolgozni és boldogulni.

Ötvennégyes átlag

De vajon így van-e, hogy a fiatalok vonzódnak községükhöz, ahol a Pirosrózsa, az Árpád vezér és a Zöldhalom Tsz-ben megalapozhatják biztos jövőjüket? Ellentmondanak ennek a tényeknek az életkori adatok. A Pirosrózsa Tsz-ben a férfiak átlagos életkora 54, a nők 52,6 év. Néhány évszámot kiragadván: 70 éves felüli férfiak száma 17, a nők 23. Ötvenen felüli férfiak 31-en, nők pedig 12-en dolgoznak itt. Húsz és huszonhat éves férfiak 1—1, nők pedig 2—2 van a tsz-ben. Az utóbbiakhoz mérve fiatalabbak nincsenek, előtűnik pedig a 40 éves férfiak és nők járnak, összesen hatvanan.

Lapunkban a múlt év nyarán megírtuk, hogy ebben a tsz-ben egy 12—14 főből álló ifjúsági brigád alakult. Tagjai 16—17 éves fiúk és lányok voltak, akikre a tsz elnöke, Németh Imre úgy tekintett, mint a fiaira, lányaira. Rajuk, lelkeseikre is épített, amikor tavaly közel 150 holdon telepítették szőlőt.

Elcsábított fiatalok

Hol vannak ezek a fiatalok?

— Elmentek, elcsábították őket — felelte az elnök. — Három hónapig szépen dolgoztak, aztán felkerekedtek a Pápai Állami Gazdaságkiszácsi üzemébe. Még csak nem is maradtak a faluban. Két-három lány „átjárt” közülük a szatmári tranzit telepre dolgozni. Pedig hogy szerettem őket, hogy bíztam bennük!

S nem volt ez a bizalom egy kicsit vak?

— De bizony. Csak a munkájukkal és az azzal kapcsolatos problémáikkal törődünk. Hogy munka után

ki hova ment és mit csinált, az már kiesett a látókörünkől. Így történhetett meg, hogy egyszer csak beállítottak hozzánk a szülei. Reklamálták a gyerekek keresetét. Előjük tettük a fizetési listát. Akik rendszeresen dolgoztak, mint Rácz Endre, Kiss Lajos, Magony Antal, az jóval többet kapott havonta ezer forintnál. Voltak azonban, akik 200—300—400 forintot eltagadtak otthon, s esténként elitták a kocsmában. S amikor mindez kitüdőtt, restelkedésükben inkább hátat fordítottak addigi szép munkájuknak — mondta keserűen Németh Imre.

A szülők helyébe

S végképp lemondtak ezeknek a fiataloknak a meggyőzéséről?

— Nem — mondta az elnök meggyőző szóval. — Szeretettel hívjuk és várjuk vissza őket. Pontosabban szólva: mindenképpen, de nem minden áron. Törődni fogunk velük munka után is, hogy ivás helyett nemes szórakozást találjanak, művelődjenek, képezzék magukat. Szülei helyébe nekik kell majd lépniük a munkában, a családalapításban. A korszerű falusi életmód megteremtésének nagy ügyét nekik kell képviselniük.

De vajon csak a tsz vezetőinek kell majd a jövőben nagyobb figyelemmel kísérni a fiatalok munka utáni elfoglaltságát? A szülők, továbbá a községi párt- és KISZ-szervezet, és nem utolsósorban a tanács hogy nem figyeltek fel a fiatalok esti borozására a bicskanyitogató csárdában, ahol úgy látszik, fiatalokrukat is kiszolgálták?

Kisacsádról ugyan mennyi pénz küldenek haza azok a fiatalok, akik otthon sem voltak nagyon szem előtt? Ezt a szülők most már érzik, s a fiatalokat visszatértesse magukhoz, mint annak idején szülei érezték őket.

Nagy ellentmondás, hogy miközben Sövényháza arculata fiatalodik, szépül, addig a tsz-k tagságának átlag

életkora egyre jobban eltávolodik az ötven esztendőtlől. Az öregek még helytállnak, csak hogy utánuk alig vannak fiatalok, akik a helyükre lépjenek. Nem jobb a helyzet az Árpád vezér Tsz-ben sem. A férfiak és nők átlagos életkora itt is felül van az ötödik x-en. Nem is beszélve arról, hogy 20 és 30 év közötti tsz-tagként egyetlen férfi sem dolgozik itt termelőmunkában, csupán négy nő. Az úgynevezett bedolgozó családtagokkal dicsekedhetnek itt is. A számuk, sajnos, nagyon kevés.

Ösztönzést!

Mint megtudtuk, ők is munkaegységre dolgoztak. Egy munkaegységet 17 forintra terveztek a tsz-ben. Értéket, hogy ennyi pénzért senki sem dolgozik egész napon át. Igaz, adtak még a bedolgozó családtag-fiataloknak fél hold háztájiát is.

— Ezt azonban tovább nem kaphatják — mondotta a tsz bérletszámolója, Horváth József —, mert a rendelkezés szerint nem illeti meg őket.

Egy munkaegységre 6,40 forintot fizettek nyolc hónapban dolgoztak, akkor előlegként kaphattak úgynevezett „száraz” munkaegységért, 166 forint 40 fillért. Ez bizony senkit sem ösztönöz az ottmaradásra, s kénytelenek máshol keresni munkát. Az idősök és fiatalok aránya semmivel sem jobb a harmadik, a Zöldhalom Tsz-ben sem. Adatokat innen is idézhethetünk, de csak a helyet foglalnánk el velük.

S immár sokadszorra elhangzik a kérdés: kik lépnek Sövényháza után majd a munkából kieső, nyugdíjba vonuló tsz-gazdák helyébe? Még nem késő, meg lehet találni a módját annak, hogy a fiatalok otthon, a saját falujukban, leljék meg boldogulásukat. S ezt lehetővé tenni nem elégséges a szó, az írás, a község társadalmi erejének kell cselekednie a jövő érdekében.

L. F.

Egészséges kezdeményezések — Együttműködés a tanáccsal

Vitaforum a nézetek tisztázására

Beszélgetés a népfront városi bizottságának titkárával

A Hazafias Népfront-mozgalom Szegeden is utat talált társadalmunk minden rétegéhez. Ez is közrejátszott abban, hogy a lakosság észrevételei alapján megszorodtak a népfront városi bizottságának közérdekű kezdeményezései, javaslatai. Erről és a népfront közéleti szerepéről beszélgetett lapunk munkatársa Hofgesang Péterrel, a népfront szegedi városi bizottságának titkárával.

— Az elmúlt években milyen kezdeményezések voltak, mi adta ezek jellegét, célját?

— A népfrontmozgalom jellegéből és összetételéből adódóan alkalmas arra, hogy kisebb-nagyobb ügyekben kezdeményezzen, s sok esetben kivitelezze is az elgondolásokat. Erre — hivatkozva nélkül mondható — sok példát találhatunk az elmúlt időben mind a városi bizottság, mind a kerületi bizottságok területéről. Természetesen mindezt ott találjuk a lakosság javaslatait, óhaját, igényét, s gyakran a megvalósítás módját is. Például a kerületekben kezdeményezték a béketelepi bekötőt, a Mihálytelki orvosi rendelő megépítését, a Szilágyi sugárút korszerűsítését, Újszeged vízvezeték hálózatának bővítését. A kezdeményezéshez párosult a segítség a munkához, kivitelezéshez is. A városi bizottság kezdeményező volt a »Legyen Szeged fürdőváros!«, az újszegedi kultúrpark, a »Tiszta és virágos Szeged«-mozgalom megteremtésében, a Sárge-tüdőtelep kiépítésében. A város kereskedelmi hálózatának társadalmi fejlesztéséről is egészséges vita alakult ki. Ezt a népfront kereskedelmi akcióbizottsága és a városi tanács kereskedelmi osztálya közösen rendezte.

— A népfront aktivistái ott voltak a Szegedi Szabadtéri Játékok életre hívásánál, a játékokkal összefüggő rendezvények megszervezésénél. Ott

voltak és ott vannak a népfront aktivistái kulturális életünk számos területén. Segítette a népfront a tavaly megalakult Fesztivál Intéző Bizottság megteremtését, s az idei ünnepi hetek programjának kialakítását. Városunk főleg ipari jellegű. Centrális helyzeténél fogva azonban mezőgazdasági kezdeményezés is született: a dél-alföldi kukoricatermesztési ankét. Ennek az volt a célja, hogy ráirányítsa a figyelmet a korszerű kukoricatermesztésre.

— A népfront kezdeményezései célja több irányú. Az egyik: ráirányítani a tanács figyelmét fontos kérdésekre és azok megoldásának módjára. A másik: a lakosság erejét összpontosítani a közügyeket érintő feladatokra. A harmadik: a tanács tervekben figyelembe vett javaslatait megvalósításához társadalmi erőket mozgósítani, hogy gyorsabban haladjasson előre. És végül: a javaslataikat és megvalósulással azt akarjuk, hogy mindenki igazán sajátjának tekintse lakóhelyét, városát.

— A kezdeményezések hogyan kerülnek a megvalósulás útjára?

— A fentiekben felsorolt kezdeményezések nem adnak teljes képet valamennyi közhasznú javaslattól. De az is igaz, a felsoroltak közül sem valósult meg minden, csak folyamatban van, mint például a fürdőváros megvalósítása, amelyhez hosszabb idő, s természetesen sok pénz is kell. Egyértelműen leszögezhetjük, hogy a kisebb vagy nagyobb kezdeményezések minden esetben csak úgy valósulhatnak meg, ha összhangban vannak a tanács tervekkel, az anyagi lehetőségekkel. Ezért a népfrontnak minden területen együtt kell működnie a tanáccsal. Ott kell lennie a javaslatait összegyűjtésénél, a tervek kidolgozásánál és a megvalósításnál.

— Évekkel ezelőtt a népfront építési napokat rendezett a tanáccsal és az MTESZ közreműködésével. Itt született meg az újszegedi társasházak építésének gondolata. Ma már ott tartunk, hogy Újszegeden a több utcára kiterjedő társasházakba beköltöztek gazdák.

— Az eddigi tapasztalatok alapján mire kell figyelemmel lenni, hogy még alkotóbb, hatékonyabb legyen a népfront és a tanács kapcsolata, éppen a közügyet szolgáló elgondolások szélesebb körű kibontakoztatásáért?

— E témánál mindenek előtt egy fontos kérdést kell tisztázni. A tanács a lakosság által választott államhatalmi szerv, melynek irányítása alatt a legkülönfélébb közérdekű ügyeket intézik a szakigazgatási szervek. Ezért a népfront képviselőinek ott kell lenniük a tanács tagi beszámolókon, segítve a fellevelet közérdekű javaslatok összegyűjtését. Rendszeres kapcsolatot kell tartania a népfrontnak a városi és a kerületi tanácsok állandó bizottságaival és a mellettük működő társadalmi bizottságokkal. Szoros kapcsolatot kell kiépíteni a tanács szakigazgatási szerveivel. A tervezéseket és az ezzel összefüggő intézkedéseket mindig előzve meg széleskörű véleménykutatás, s ennek alapján alkotó vita, Mert a közérdekű szolgáló fontos ügyekből a közösséget kihagyni helytelen. Ezért szerveztük meg az újszegedi számú Borsvendég Béla Ybl-díjas építész-műnk ismertető előadását Újszeged beépítéséről, hogy már a tervezésben is hangot kapjon a közösség, a társadalom.

— A népfront alkalmas keret rendszeres vitaforum megteremtésére, ahol a különféle városépítő és szépitő elgondolások, sőt a társadalmi fejlődést érintő kérdések köréből is eszmecsereben tisztázható a helyes álláspont. Vannak-e ezzel kapcsolatos tervek?

— Mintegy négy éve kialakult a népfront keretében a péntek esti beszélgetés, ismeretterjesztő közérdekű szolgálat céljával. Ezen túlülve azonban szeretnénk megteremteni azt a fórumot, ahol az illetékesek, szakemberek, érdeklődők találkoznak a közügyeket érintő kérdések megvitatásáért. Az ilyen keretben létrehozott fórum sokkal eredményesebben tevékenykedhet, mert a javaslatok mérlegelésére hivatott illetékes vezető több összefüggést ismerve azonnal választ tud adni a javaslat időszerűségét, ésszerűségét illetően is. Igen fontos feladatunknak tartjuk, hogy időszerű politikai kérdésekben is kicseréljük véleményünket. A vita minden esetben alkalmas arra, hogy meggyőzően tisztázzuk a nézeteket.

— Bízunk benne, hogy ezután a gazdasági és kulturális kérdésekben még erőteljesebben hallatja szavát a város lakossága. S így a közügy valóban mindenki ügye lesz.

M. S.

Kialakítják a távhőszolgáltatás országos szervezetét

A második és a harmadik ötéves tervben, majd a távlati tervidőszakokban az új lakások tekintélyes részét fűtőberendezésekből meleg vízzel fűtik.

A Nehézipari Minisztérium

operatív szerve, az Országos Energiagazdálkodási Hatóság június 30-ig kialakítja a Távhőszolgáltató Vállalatok egyesítő országos szervezetét. A szervezet termelőüzemeit, a fűtőberendezéseket a tervszerint a Magyar Villamosművek fogja majd össze és irányítja együttműködésüket. Tizenöt-tizenhat városban alakul ilyen vállalat. Az eddigi elképzelések szerint az első között Pécsen, Székesfehérváron, Nyíregyházán, Tatabányán, Győrön, Kiskemén, Tiszaszerdahelyen,

ben, Kazincbarcikán, Dunajvárosban alakítanak távhőszolgáltató vállalatot vagy részleget. Szóba került még Szeged, ahol a távlati tervekben a földgázfűtés kivétel a geotermikus vízfűtést is előirányozták számos új lakásba. Néhány olyan városra is kiterjesztik a távhőszolgáltatást, ahol tömbfűtés lesz az új lakótelepeken. Ezek között van Kaposvár, Sopron, Mosonmagyaróvár, Nyergesújfalu és még néhány más helység. (MTI)

Budapesten tartotta ülését a KGST munkatermelékenységi csoportja

A KGST közgazdasági állandó bizottsága munkatermelékenységi munkacsoportja 1964. január 28 és február 5. között Budapesten, a Központi Statisztikai Hivatal épületében tartotta ötödik ülését. Az értekezlet megtárgyalta a termelékenységi színvonal összefoglaló (érték) mutatók alapján történő nemzetközi összehasonlításának, a mezőgazdasági termelékenység összeha-

sonlításának, a természetes mértékegységeken alapuló termelékenység összehasonlítások további folytatásának kérdéseit, továbbá a munkacsoport munkájára vonatkozó szervezeti kérdéseket. Az értekezlet munkájában a tagállamok delegációi, szakértői, valamint a tanács titkársága illetékes osztályainak képviselői vettek részt. (MTI)

A sándorfalvi FMSZ pályázatot hirdet főkönyvelői állásra

azonnali belépéssel. Jelentkezni lehet személyesen vagy írásban az FMSZ ig. elnökénél. Utazási költséget felvétel esetén térítünk, földművelésügyi vezet vonalán már dolgozókat előnyben részesítünk. K. 77

Villanyszerelő műhelyemet megnyitottam

Vállalom villanymotor, dinamó, mosógép, porszívó, keféző, szivattyú, villanytűzhely javítását, szerelését.

GÖRÖG ANDRÁS villanyszerelő Szeged, Ilona u. 8. Telefon: 20-60. 885

A közgyűlés hangja

Szó ami szó, a szorgalom jól fizetett. Mindenki tudta, hogy 41 forintot hozott egy munkaegység. Ebből is 30 forint lett a készpénz, 11 pedig a természetbeni, a rozs, a kukorica, a széna meg a bor...

Azután jöttek a szavak, s hogy úgy mondjam, eltűnt a táj jellegzetes levegője. Az izes hangú elnök intenzív búzáról és globális tervről beszélt, gyors szavú főkönyvelő redukált szántóról és temérdek állami szabályzatról, a főagronómus negatív tehénállományról és extrém minőségéről értekezett. A tagság mozgolódni kezdett. Kérdeztem a mellettem ülő tanácselnököt: értik ezeket a kifejezéseket az emberek? Önérzetesen válaszolta: olvasott embereket ezek kérem... rádión meg televízió is van nálunk... majd hallgassa meg a hozzászólókat!

Nem is indult rosszul. Eleinte egy hórihorgas növénytermesztő kerekperek bírálta az agronómust (boresánát, mezőgazdász...), hogy nem szivelték meg a tagság javaslatait, nem is fogtak elég aprómagot. Aztán felállt egy szép bajuszú öreg magyar és a tehenészek nevében imígyen szólt: »...mert az állattenyésztés vonalán...«

Tanácsolnám, vessék el ezt a sok válogatott kifejezést, hánha valami új (!?) nő ki belőle a soron következő termismertető közgyűlésig. Mondjuk az intenzív hírtelen bőventermő lesz, a globális összesítetté válik, a redukált már csökkentett lehet, a negatív betegségmentes, s az extrém jó minőségű jelzőt szerzethet. Hát nem jobban megérthet dolgát feladatát a tagság, ha azon a szép izes magyar nyelven értenek szót vele? J. L.

Felújítás, üzemszervezés a cipőgyárban

A szegedi cipőgyárban a múlt év őszén kezdtek meg a felújítási keret terhére az üzem rendbehozását. Eddig elkészült a tűzde földmcserejének egy része, másik felének átadásával a Csongrád megyei Építő és Tatarozó Vállalat december 31. óta kész. A földmcserejével egyidejűleg korszerűsítik az üzemszervezést is, felújítják az üzem elektromos hálózatát, s az utóbbi részeként új trafóházat építenek.

A felújítási munkálatok mellett nagyarányú üzemszervezést is végeznek. Az elképzelések szerint külső üzemszervekben történik majd az előkészítés: szabászat, keményárú, és aljalkókészítés, a végtermék, a kész-cipő pedig a központi üzemi épületben készül.

Ezekkel a felújításokkal ideálisabb munkakörülményeket biztosítanak dolgozó-

knak. Az üzemszervezéssel pedig előreláthatóan meggyorsítják a munkafolyamatokat.

A körülbelül egymillió forint értékű felújítás fontos része az is, hogy gondoskodnak a szociális létesítmények korszerűsítéséről is. Új öltözőt, mosdót szerelnek fel. A múlt évben megkezdődött »rendcsinálást« ez év végére fejezik be.

A SZEGEDI Felsőfokú Elektromechanikai Technikum

adminisztrátort,

gyors- és géprót, anyagkönyvelő és gondnokot

Keres, 1964. március 1-ig belépéssel. Jelentkezni (Szeged, Marx tér 7. címre) önéletrajz beküldésével tértenek. K 74